

ကသံဉ်ဒီသဒါ တိးကွ

လာအတ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတအိၣ် 2009-10

တၢ်လာနကြးသ့ၣ်ညါ ၂၀၀၉ - ၁၀

တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါကသံဉ်ဒီသဒါအကလုာ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တၢ်မၤန့ၣ်သ့ၣ်လၢဖၣ်ကျိၣ်ဒီးကျိၣ်အကၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် www.immunize.org/vis.

၁. ဘၣ်မနုၤဘၣ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါလဲၣ်.

တၢ်ဘၣ်သမ့ၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်ထီၣ် (“တိးကွ”) န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဘၣ်ကုဘၣ်ကံၤတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးအိၣ်ထီၣ်ခီဖျိ တိးကွတၢ်ဆါလၢတဖၣ်ဒီး, ရၤလီၤအသးသ့ၣ်ခီဖျိလၢတက့ၢ်, တၢ်ကဆဲးဒီးန့ၣ်အ့ၣ်ထံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆါအကၢတဖၣ်စ့ၢ်ကိးအပနီၣ်လီၤကလိာ်သးဒီးတိးကွတၢ်ဆါသ့ၣ်အယီ, ညီန့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ကမၣ်ဆီလၢအမ့ၢ်တိးကွန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ထဲဒၣ်တၢ်ဆါလၢအဆိၣ် ထီၣ်ခီဖျိတိးကွတၢ်ဆါလၢန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တိးကွတၢ်ဆါနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတဂၤဂုၤတဂၤဂုၤမၤန့ၢ်တိးကွတၢ်ဆါသ့, ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ကုဘၣ်ကံၤန့ၣ်အိၣ်အါလၢဖိသၣ် တဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ. ပုၤအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်န့ၣ်, ကတူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဆါအံၤလၢဖၣ်အတီၢ်ပုၤန့ၣ် လီၤ. တၢ်ဆဲးဒီးအိၣ်ထီၣ် -

- တၢ်ကီၢ်ထီၣ်
- ကိာ်ယုာ်ဘိဆါ
- တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်
- ယုာ်ညၣ်တကတကး
- တၢ်ကူး
- ခိၣ်ဆါ
- တၢ်ဘုးတၢ်တီၤသး

ပုၤတနီၤနီၤ, ဒ်အမ့ၢ်ဖိသၣ်အိၣ်ဆဲးဆဲးဖိတဖၣ်, ပုၤသးပုၤဒီးပုၤလၢအဆိၣ်ဒီးတၢ်ဆူး တၢ်ဆါတခါခါတဖၣ်န့ၣ်ကတူၢ်ဘၣ် တၢ်ဆါအံၤန့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တိးကွအံၤဒီးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒီးပသိၣ်ဘၣ်တၢ်ခုၣ်ဒီးဒုးန့ၣ်တၢ်ဆါလၢအဆိၣ်ဖၣ် ၈၁ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဖိသၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါအံၤဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါဖၣ်လုၤဒီးတၢ်ထီၣ်အံၤသ့န့ၣ်လီၤ. ကိးန့ၣ်ဒီးပုၤဘၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် အတၢ်ထီၣ်ယုၤမ့ၢ်ဝဲ ၂၂၆, ၀၀၀ ဂၤခီဖျိလၢတိးကွအယီပုၤသံ ၃၆,၀၀၀ - အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲပုၤသးပုၤတဖၣ်လီၤ. တိးကွကသံဉ်ဒီသဒါ အံၤဒီးသဒါတိးကွတၢ်ဆါသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ကသံဉ်ဒီသဒါ တိးကွ လၢအတ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတအိၣ်

ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢအဆိၣ်ထီၣ်ခီဖျိတၢ်ဆါကတီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ခဲကလုာ် -

၁. ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢအတ်ဟူးဂဲၤ (လၢအသံ), မ့တမ့ၢ် “တိးကွကသံဉ်ဆဲး” န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးန့ၣ်လီၤအီဆါ ဆူယုာ်ညၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ၂. ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢ အပူၤ ဒီးအစါ (လၢအဂီၢ်စါ) န့ၣ် တၢ်ပြဲန့ၣ်လီၤအီဆါ ဆူ နါဒုအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကသံဉ်ဒီသဒါ အံၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီလၢကသံဉ်ဒီသဒါ လံာ်ဟံၣ်ဖျါအကၢတဘၣ်အပူၤလီၤ.

ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢအတ်ဟူးဂဲၤ “တၢ်ဆါကတီၢ်” တကတီၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီလၢတၢ်ကိးဒီးတိးကွ လၢအကဲထီၣ်တန့ၣ်တဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဲဒၣ်တၢ်ဒုးဒီးတိးကွလၢအဂီၢ်လီၤသးအံၤလၢအမ့ၢ် H1N1န့ၣ်ဘၣ်.

တိးကွအယီတဖၣ်န့ၣ်ဆီတလဲအသးထီၣ်ဘိလီၤ. လၢတၢ်ဂီၢ်အံၤအယီ, တၢ်မၤဂုၤထီၣ်တိးကွကသံဉ်ဆဲးတဖၣ်န့ၣ် ကိးန့ၣ် ဒီးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်လၢ ကဟံးန့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒါကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.

ကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ပုၤဝဲအ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဂုၢ်ကျးစး မၤဘၣ်လိာ် တၢ်ဆါလၢတၢ်ထၢန့ၣ်အီလၢ ကသံဉ်ဒီသဒါအပူၤဒီး တိးကွ လၢအဖျါလၢအကကဲထီၣ်လၢန့ၣ်အဲဒၣ်န့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်ဒုးဘၣ်လိာ်ကသံဉ်ဒီးတၢ်ဆါန့ၣ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်အါ န့ၣ်ကသံဉ်ဒီသဒါအဲဒၣ်အံၤ ဒီးသဒါပုၤအါလၢအသ့တဘျီန့ၣ် တိးကွတၢ်ဆါလၢအနးတဖၣ်တဂ့ၢ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဝဲတၢ်မၤဘၣ်ဂီၢ်ကသံဉ်ဒီးတၢ်ဆါမ့ၢ်တန့ၢ် ဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒုၣ် လဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤကဟ့ၣ် ဝဲတၢ်ဒီးသဒါတန့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တိးကွကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ တ ဒီးသဒါဝဲတၢ်ဆါလၢ “အလီၤ ကိးဒီးတိးကွ” လၢအဆိၣ်ထီၣ် ခီဖျိတၢ်ဆါလၢအကၢတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲကယံာ်ဝဲခဲန့ၣ်ဒုးဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးသဒါကသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးသဒါအကတီၢ်န့ၣ် ကယံာ်ဝဲ တုၤ တန့ၣ်အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢအတ်ဟူးဂဲၤတန့ၢ်န့ၣ်ဟံၣ်ယုာ်ဒီး ကိလၢအကတီၢ်ဒီးသုတဟးဂီၤလၢတၢ်ကိးအီလၢ သံဉ်မရၢၣ် စၣ် (thimerosal) န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤတဲလဲလၢ သံဉ်မရၢၣ်စၣ် န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးမိသၣ် အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်သ့န့ၣ် လီၤ. ဝဲ ၂၀၀၄ န့ၣ်န့ၣ်ကသံဉ်ကသီအတၢ်ကရၢကရီ Institute of Medicine ကွၢ်ကဒါကုၤဝဲ တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါမၤလီလၢအမၤလီဘၣ်သး သံဉ်အိၣ်ရံၣ် ဒီး ကျၢ်တံာ်ဝဲလၢတၢ်အုၣ်သးတ အိၣ်ဒီးနီတမၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲအံၤအဖိခိၣ်ဘၣ်လီၤ. ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢ တအိၣ် ဒီး သံဉ်မရၢၣ်စၣ် န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

Inactivated influenza vaccine - Karen (8/11/09)

၃. မတၢတဖၣ်ကြးမၤန့ၢ် ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွလၢအတ်ဟူး တၢ်ဂဲၤတအိၣ်ဘၣ်အံၤန့ၣ်လဲၣ်.

ကသံဉ်ဒီသဒါတိးကွန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်စ့ၢ်ကိးလၢပုၤလၢအဲဒၣ်ဒီး မၤစုၤလီၤ တိးကွတၢ်ဆါလၢကယဲဘၣ်အီ မ့တမ့ၢ် မၤစုၤလီၤတၢ်ဂုၤလီၤတိးကွဆူပုၤအကၢတဖၣ်အဆိၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်ကိးဂၤလၢအသးအိၣ် ၆ လါဆူအဖိခိၣ် ဒီး ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ဝဲၤအကၢဝဲလၢာ် -

- ဖိသၣ်လၢ အသးအိၣ် ၆ လါ တုၤ ၁၈ နံၣ်တဖၣ်
- ပုၤသးပုၤလၢအသးအိၣ် ၅၀ ဒီးပုၤန့ၢ်အန့ၣ်

ပုၤတဂၤလၢလၢလၢအဆိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဖိၣ်ထွဲထီၣ် တိးကွတၢ်ဆါအံၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢကလိာ်ဘၣ်ကသံဉ်ကသီတၢ်ဆဲးထွဲကွၢ်ထွဲတဖၣ်:

- ဖိၣ်မုၢ်လၢကဆိၣ်ဒီးအဟူးအသးဖဲတိးကွတၢ်ဆါကဲထီၣ်အကတီၢ်.
- ပုၤလၢအိၣ်ဒီးကတီၢ်ထီၣ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်တၢ်ကီၢ်ခဲလၢအမ့ၢ် -
 - သးတၢ်ဆါ
 - ကလုာ်တၢ်ဆါ
 - သုၣ်တၢ်ဆါ
 - ပသိၣ်တၢ်ဆါ
 - ဝဲတဘီလူးတၢ်ဆါ
 - ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဆါ
 - တၢ်သးဘံး
 - သုၣ်ဂံၢ်စါဒီးသုၣ်တၢ်ဆါအကၢတဖၣ်
- ပုၤတဂၤလၢလၢလၢအနီၢ်ကစၢ်ဂံၢ်တြီဆၢလၢအဂီၢ်စါတဖၣ်ခီဖျိလၢ:
 - HIV/AIDS မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆါအကၢလၢအဆိၣ်ဘၣ်ဂံၢ်တြီဆၢအကျါအကျဲ
 - ဘၣ်ကူစါအသးလၢကတီၢ်ယံာ်ဒီးသုကသံဉ်ဒ်အမ့ၢ် (steroids) တဖၣ်
 - ခဲစၢ်တၢ်ဆါလၢဘၣ်တၢ်ကူစါယါဘျီအီဒီးအဲဒၣ်ကစီရုမ့တမ့ၢ်ကသံဉ်အကၢတဖၣ်
- ပုၤတဂၤလၢလၢလၢအဆိၣ်ဒီးယုာ်ညၣ် မ့တမ့ၢ် ထုၣ်ပျီန့ၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး တဖၣ် (ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်အထုၣ်သလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တဲ) လၢ အဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တဲလဲလၢကသီထီၣ်ကသီ လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ယုာ်လီၤတၢ်အဂီၢ်.
- ပုၤတဂၤလၢလၢလၢအသးအိၣ် ၆လါတုၤလၢ ၁၈ နံၣ် တဖၣ်လၢအဘၣ်အိၣ်ကသံဉ်ဆဲးစဲၣ် (aspirin) လၢအကတီၢ်ယံာ် (အဲဒၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်မၤန့ၢ်တိးကွန့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ (Reye Syndrome) တၢ်ဆါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.)
- ပုၤလၢအဆိၣ်လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲအလီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်အဂၤလၢအကွၢ်ထွဲတၢ်ဆါလၢအနးတဖၣ်

ပုၤတဂၤလၢလၢလၢအဆိၣ်သကိး မ့တမ့ၢ် ကွၢ် ထွဲ ပုၤလၢအဆိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်လၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢ အဖိၣ်ထွဲထီၣ်တိးကွတၢ်ဆါအံၤတဖၣ် -

- ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲပုၤအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်တဖၣ်.
- ပုၤလၢအတၢ်ဆဲးကျၢ်ဆဲးကျၢ်အိၣ်ဒီးပုၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲကဟ့ၣ်ကသီတၢ်လၢဟံၣ် လၢအကွၢ်ထွဲဖိသၣ်အိၣ်ဖျါသီတုၤ အသးအိၣ် ၅ နံၣ်တဖၣ်.
- ပုၤလၢအတၢ်ဆဲးကျၢ်ဆဲးကျၢ်အိၣ်ဒီးပုၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲကဟ့ၣ်ကသီတၢ်လၢဟံၣ် လၢအကွၢ်ထွဲ
 - ပုၤလၢအသးအိၣ် ၅၀ ဒီးဆူအဖိခိၣ်တဖၣ်
 - ပုၤတဂၤလၢလၢလၢအဆိၣ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒီးပုၤလၢ အဆိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ် အလီၢ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဖိၣ် ထွဲထီၣ်တိးကွတၢ်ဆါအံၤတဖၣ်.

ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ကုၣ်ပုၤလၢလိာ်တဖၣ်အံၤလၢကဆဲးတန့ၣ်တဘျီ တၢ်ဒီးသဒါတိးကွတၢ်ဆါစ့ၢ်ကိးလီၤ.

- ပုၤလၢအမၤတၢ်ဘၣ်သးဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝဲတၢ်မၤတဖၣ်.
- ပုၤလၢအဆိၣ်လၢဘီဒၣ်ဟံၣ်ဒွဲတဖၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကမ့ၢ်လီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအဆိၣ် လၢပုၤဂီၢ်မ့ၢ် တဖၣ်အကျါဒ်သိးကဒီးသဒါတၢ်ဆါဘၣ်ကုဘၣ်ကံၤအဂီၢ်လီၤ.
- ပုၤလၢအဆိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဆါလၢအဖိၣ်ထွဲထီၣ် တိးကွအံၤဒီးလၢတၢ်ဆူကလဲၤထံးဟီၣ်ခီလၢ လါအုၣ်ဒီးဝဲပတုၤဘၣ်အဘၣ် ၈၁တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ဆူတၢ်ကီၢ်လီၤကဝီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ပးဆူတၢ်လၢ တ ကတီၢ်ဂုၤ, တကတီၢ်ဂုၤန့ၣ်လီၤ.

၄. ယတြားမန့်တီးကွကသံဒီသဒါအံလါအခါဖဲလဲန့်.

နတြားမန့်ကသံဒီသဒါတဆိဖဲအဆိလါတါမန့်အီသုအဆါကတီ၊ ညီနံဖဲသံလဲလါအူကတီ (fall) ဒီး မုတမုာ်ဘၣ် တခိဖဲတါဆါအံအိၣ်ထီၣ်လါ နပုတဝါအပူဒီတကတီအခါန့ၣ်လီၤ. တီးကွတါဆါအံကဲထီၣ်သု တဘျီလါလ် စးထီၣ် ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် တုၤလီၤလါ လါမုါအဘၣ်စါ, ဘၣ်ဆၣ်ညီနံကဲထီၣ်ဖဲအါကတါဖဲ လါယနုါအါရံၣ် (မုတမုာ်) ဖုၤတြျါအါရံၣ်န့ၣ်လီၤ. န မုါမန့်ကသံဒီသဒါဖဲဒဲဘၣ် မုတမုာ် စါခဲန့ၣ်အဲ န့ၣ်ဒဲလဲၣ် ကကဲထီၣ်တါဘျုးတါဖိၣ်လါဒီတနံအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုါအါတက့ၢ်ကိးနံၣ်ဒဲးလီၣ်ဘၣ်တဲတါဟ့ၣ်ကသံၣ်ကိးနံၣ်ဒဲးစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုါဖိသၣ်လါ အသးနံၣ်စုၣ် ၉ နံၣ်ဒီး မါ နံၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါတီးကွအဆိကတါတဘျီ - မုတမုာ် ပုါလါအမန့်ကသံၣ်ဒီသဒါအဆိကတါတဘျီဖဲ အကတီ လါအပူက့ၢ် ဘၣ်ဆၣ် မန့်ဖဲထဲတဘျီတဖၣ် - ကြားမန့်ကသံၣ်ခဲဘျီအဂီၢ်, ဒီးဘၣ်ဟံလီၤဟံတါဆါကတီ အစုၣ် ကတါ ၄ န့, လါတါကဒီသဒါအါအဂီၢ်လီၤ.

ကသံၣ်ဒီသဒါတီးကွန့ၣ်တါဟ့ၣ်ယုၣ် အီတဘျီဖိဒ် ကသံၣ်ဒီသဒါအဂါ, လါအဟံယုၣ်ဒီးပသိၣ်တါခုၣ်ဘၣ် (pneumococcal) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅. ပုါတနီၤနီၤကြားထံၣ်လီၣ်ကတါသကိးတါဒီးကသံၣ်သရၣ် တချုးအဒီးန့ၣ်တီးကွကသံၣ်ဒီ သဒါန့ၣ်လီၤ.

ပုါတနီၤတကြားဆဲး မုတမုာ် ဆိၣ်ခိးလါကဆဲး ကသံၣ်ဒီသဒါတီးကွလါအတါဟ့ၣ် တါဂဲၤတဆိၣ်ဘၣ်လီၤ.

- တဲကသံၣ်သရၣ်လါမုါနအိၣ်ဒီးတါသ့ၣ်တဘၣ်လီၣ်လါအနး (လါမါဘၣ်ဒီသဒါမုါအဂီၢ်) ဆိၣ်တမံၤမံၤ. တါတဘၣ်လီၣ်ဒီးတီးကွကသံၣ်ဒီသဒါန့ၣ် မုါတါလါအကဲထီၣ်သးကိးဒိၣ်မုါတမံၤန့ၣ်လီၤ.
 - တါအဟံလါတီးကွကသံၣ်ဒီသဒါန့ၣ်တါမါဒိၣ်ထီၣ်အီၤလါ ဆိၣ်တဖၣ်အပူလီၤ. ပုါလါအသ့ၣ်တဘၣ်လီၣ် ဒီးဆိၣ်တဖၣ်တကြားဆဲးကသံၣ်ဒီသဒါအံဘၣ်.
 - နသ့ၣ်မုါတဘၣ်လီၣ်ဒီးကသံၣ်ဒီသဒါတမံၤလါလါန့ၣ်မုါမုါကိးတါဂုၢ်တမံၤလါနတ ကြားဆဲးကသံၣ်ဒီသဒါဘၣ်လီၤ.
 - ဖဲနဆဲးကသံၣ်လါညါတဘျီဝဲအလီၢ်ခဲကသံၣ်တဘၣ်လီၣ်အတါဒီဘၣ်မုါဆိၣ်တမံၤမံၤန့ၣ်, တဲဘၣ်နကသံၣ်သရၣ် တက့ၢ်.
- နမုါအိၣ်ဒီး: Guillain-Barré တါဆါပနီၣ်တဖၣ် (လါအမုါကလဲၤဖုးတါဆါတကလုၣ်လါ တါကိး စုၢ်ကိးအီၤလါ GBS) တါဆါန့ၣ်တဲဘၣ် ကသံၣ်သရၣ်တက့ၢ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါ, ဘၣ်ဆၣ် နကသံၣ်သ ရၣ်တြျါဆါတဲၣ်စါန့ၣ်လီၤ.
- ပုါလါအဆုးအဆါတဖဲတဖဲ မုတမုာ် ဆါနးနးတဖၣ်တြျါဆိၣ်ခိးဝဲ တုၤအဘျီဂုၤဂုၤ တချုးလါ အမန့် ကသံၣ်ဒီ သဒါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နအိၣ် မုါတဆုၣ်ဘၣ်တခိတဲသကိးတါဒီးနကသံၣ်သရၣ် မုတမုာ် သရၣ်မုါက့ၢ်ပုါဆါလါ မုါနက ဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤကဒါက့ၢ် တါဆါကတီအသိတဘျီစါတက့ၢ်. ပုါလါအ ဆိးကွတဆဲးတက့ၢ်ဖိတဖၣ် မန့်ကသံၣ်ဒီသ ဒါသ့ၣ်လီၤ.

၆. တီးကွကသံၣ်ဒီသဒါလါအတါဟ့ၣ်တါဂဲၤတဆိၣ် အတါဘၣ်ယိၣ်လီၣ်တဖၣ်မုါမန့ၣ်လဲၣ်.

ဒီကသံၣ်ကသိတမံၤဂုၤတမံၤဂုၤအသိး, ကသံၣ်ဒီသဒါမုါကိး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တါကိးခဲဒိၣ်ဒိၣ် မုါမုါ ဒီအမုါ တါသ့ၣ်တ ဘၣ်လီၣ်ဘၣ်စးတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ. တါဘၣ်ယိၣ်လါကသံၣ်ဒီသဒါ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တါဆုးတါဆါ မုတမုာ် တါသံတုၢ်န့ၣ် စုၢ်ဝဲဒုၣ်ဒိၣ်မဲးလီၤ.

တါကိးတါခဲလါတါမန့်အီၤလါတီးကွကသံၣ်ဒီသဒါန့ၣ်, မုါတါလါအစုၣ်ဒိးမဲးလီၤ. တါဟံလါ တီးကွကသံၣ်ဒီသ ဒါလါ အတါဟ့ၣ်တါဂဲၤတဆိၣ်အပူန့ၣ်, တါမါသံအီၤဝဲလဲအ ယိနမန့်တီးကွလါကသံၣ်ဒီသဒါအပူတသ့ဘၣ်.

- တါကိးတါခဲတဆဲးတက့ၢ် -
- ဖဲတါဆဲးကသံၣ်အလီၢ်န့ၣ် ဆါထီၣ်, ထီၣ်ဂီၤ, မုတမုာ် ညိးထီၣ်
 - ကလုၢ်ဘဲး ; ဖဲၣ်ချဲဆါ, ဂီၤ မုတမုာ် သးဂဲး; က့ၢ်
 - တါကိးထီၣ် • တါတကဲတကး
- တါကိးတါခဲတဖၣ်မုါအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်, ညီနံအိၣ်ထီၣ်တဲတါဆဲးကသံၣ်ဝဲတဘျီဖိ ဒီး ယိၣ်ဝဲ ၁-၂ သိန့ၣ်လီၤ.

- တါကိးတါခဲလါအနးတဖၣ်-
- သ့ၣ်တဘၣ်လီၣ်ဒီးကသံၣ်တါဆါတုၤလါတါဘၣ်ယိၣ်အိၣ်လါသးသမုါအဂီၢ်န့ၣ် မုါတါလါအစုၣ်ဒိးမန့ၣ်လီၤ. မုါကဲ ထီၣ်တခီ ညီနံကဲထီၣ်ဖဲတါ ဖြဲန့ၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲ စုၢ်မဲးနး မုတမုာ် စုၢ်န့ၣ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ဖဲ ၁၉၇၆န့ၣ်န့ၣ်, တီးကွတါဆါတကလုၣ် (ထိးတီးကွ)ကသံၣ်ဒီသဒါန့ၣ်လဲၤဘၣ် ထွဲလီၣ်အသးဒီး Guillain-Barré Syndrome (GBS) တါပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်တီးကွကသံၣ်ဒီသဒါတဖၣ်န့ၣ်, တဘျုးဝဲလီၣ်သးဒီး GBS ရဲၣ်ဖျီ ဖျီနီတဘျီလါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီလဲၣ်ဂုၤ, တါဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်မုါအိၣ်လါအကမန့် GBS လါ ကသံၣ်ဒီသဒါအံ အယိးဒီး တါဆါန့ၣ် ၁ခါ မု တမုာ် ၂ခါလါပုါအဂါ တကလီၤလါ အဆဲးကသံၣ်အကျဲန့ၣ်လီၤ. တါဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်အံ စုၢ်နးဒီးတီးကွတါဆါလါအနး, လါတါဒီသဒါအီၤသ့ၣ်ဖျီကသံၣ်ဒီသဒါန့ၣ်လီၤ.

၇. ကသံၣ်တဘၣ်လီၣ်အတါဒီဘၣ်မုါအိၣ် ထီၣ်နးနးကျဲၤကျဲၤန့ၣ်, ပကမါဒဲလဲၣ်.

ယကဘၣ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးဒီးလုၤလုၤကွာ်တါပနီၣ်မန့ၣ်လဲၣ်. တါအိၣ်သးလါအတဲကဲထီၣ်ညီနံတဖၣ်ဒီးအမုါ, တါကိးထီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ် မုတမုာ် တါဟံသးဆိတဲလဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တါ ထံၣ်ဘၣ်ကသံၣ်တဘၣ်လီၣ်အတါဒီဘၣ် လါအနးအတါပနီၣ်တဖၣ်လါ အဟံယုၣ်ဒီး တါကသါထီၣ်ကသါလီၤကိးဝဲ, ကလုၢ်ဘဲးကလုၢ်ယး မုတမုာ် ကသါသိၣ်ဝဲ, ဖဲးဘၣ်သးထီၣ်ဂီၤ, ဖျါလီၤမုါလီၤဝဲ, ဂဲၤတါစါလီၤ, သးစံၣ်ချဲ မုတမုာ် အခိၣ်မုါတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ယတြားမန့ၣ်လဲၣ်.
- ကိး ကသံၣ်သရၣ်. မုတမုာ် ဆုၢ်ပုါအဲန့ၣ်ဆုၢ်ကသံၣ်သရၣ်အိၣ်တဘျီယီတက့ၢ်.
 - တဲ ဘၣ်ကသံၣ်သရၣ်တါမန့ၣ်ကဲထီၣ်အသး, မုါန့ၣ်ဒီးတါဆါကတီလါ အကဲထီၣ်သးဒီးတါဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါ အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
 - မါ ပုါလါအဟ့ၣ်နကသံၣ်ဒီသဒါန့ၣ်ဒီးသိးကဟံဖျါထီၣ် ကသံၣ်တဘၣ်လီၣ်အတါဒီဘၣ် ဒီဖျါ တါမုါပုါကသံၣ်ဒီသဒါ တ ဘၣ်လီၣ်အတါဟံဖျါအကျဲၤအကျဲၤ (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) လဲၣ်ကီၤဒီတက့ၢ်. မုတမုာ်နဟံဖျါထီၣ်လဲၣ်ဟံဖျါအဲအဲသ့ၣ်ဖျါလါ VAERS အ website ဝဲ www.vaers.hhs.gov မုတမုာ် ကိး 1-800-822-7967 သ့ၣ်လီၤ.

VAERS တဟ့ၣ်တါဟ့ၣ်က့ၢ်ဘၣ်ယးကသံၣ်ကသိဘၣ်.

၈. ထံကိးတါဟ့ၣ်ကဒါက့ၢ်ကသံၣ်ဒီသဒါအတါမါဘၣ်ဒီဘၣ် ထံးတါအတါရဲၣ်တါကျဲၤ (The National Vaccine Injury Compensation Program)

ဖဲၣ်ဒဲးရဲၣ်ကိးစါဖိၣ်အတါရဲၣ်တါကျဲၤအိၣ်ထီၣ်ဒီးသိးကဟ့ၣ်မါစါကွာ်ထွဲပုါတဂါလဲၣ်လါလါ အဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကသံၣ် တဘၣ်လီၣ်တါဘၣ်ဒီးကသံၣ်တဘၣ်လီၣ်တါဒီဘၣ် ထံးလါအနးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လါနကမန့်အါထီၣ်တါဂုၢ်တါကျဲၤဘၣ်ယး ထံကိးတါဟ့ၣ်ကဒါက့ၢ်ကသံၣ်ဒီသဒါအတါ မါဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးတါအတါရဲၣ်တါကျဲၤ အဂီၢ်ကိး **1-800-338-2382** မုတမုာ် လဲးဖးက့ၢ် website ဝဲ www.hrsa.gov/vaccinecompensation.

၉. ယမါလါအါထီၣ်တါကသ့ၣ်လဲၣ်.

- သံက့ၢ်ပုါလါအဟ့ၣ်နကသံၣ်ဒီသဒါတက့ၢ်. အဲဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်နက တါဂုၢ်တါကျဲၤလါအဟံယုၣ်လါ ကသံၣ်ဒီသဒါ အဒါအပူ မုတမုာ် ဟ့ၣ်က့ၢ်နကလါတါလီၤ အဂါလါနကမန့်တါဂုၢ်တါကျဲၤတဖၣ်လီၤ.
- ကိးနလီၤကစီၤ မုတမုာ် ထံကိးတါအိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချဲဝဲကျဲၤတက့ၢ်.
- ဆဲးကျဲၤတါပုါယံးဒီးတါဒီသဒါတါဆုးတါဆါအဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် တါပုါယံးဒီးတါဒီသဒါ တါဆုးတါဆါဝဲလီၤ (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) တက့ၢ်.
 - ကိး: **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** မုတမုာ်
 - လဲးက့ၢ် CDC အ website ဝဲ www.cdc.gov/flu တက့ၢ်.

Vaccine Information Statement (Interim) - Karen
Inactivated Influenza Vaccine (8/11/09) 42 U.S.C. §300aa-26